



13.4.2022

Valtion työmarkkinalaitos

Sisältöalue Virka- ja työehtosopimustoiminta Palvelussuhteen ehdot Palkkaukset
Säännökset joihin määräysten/ohjeiden antaminen perustuu Laki valtioneuvostosta 12 §, valtioneuvoston ohjesääntö 17 §
Kohderyhmät Ministeriöt ja virastot
Voimassaoloaika / Giltighetstid 13.4.2022 – 29.2.2024
Kumoo määräyksen (pvm nro) VN/8606/2020-VM-1, 13.5.2020

Sopimuskauden 2022 – 2024 toimeenpano- ja neuvottelumääräykset

1. Valtion sopimusratkaisu kaudelle 2022 - 2024

Valtiovarainministeriö ja pääsopijajärjestöt ovat 30.3.2022 allekirjoittaneet valtion keskustason virka- ja työehtosopimuksen sopimuskaudelle 2022 - 2024. Valtion virka- ja työehtosopimus sopimuskaudelle 2022 - 2024 (jäljempänä keskustason sopimus) on hyväksytty valtioneuvostossa 7.4.2022 siltä osin kuin se on virkaehtosopimus ja eduskunta on hyväksynyt sen 8.4.2022.

Keskustason sopimus ja sen allekirjoittamispöytäkirja sekä sopimusratkaisuun sisältyvät virka- ja työehtosopimukset ovat valtiovarainministeriön verkkosivulla www.vm.fi, jolle pääsee tästä [linkistä](#).

Keskustason sopimuksen 3 §:ssä on uudistettu valtion yleinen virka- ja työehtosopimus sekä valtion virka- ja työehtosopimukset työajoista, vuosilomista ja matkakustannusten korvaamisesta, niistä ilmenevin tavoin muutettuina. Sopimuksen 4 §:ssä on uudistettu myös alakohtaiset virka- ja työehtosopimukset.

Valtion työmarkkinalaitos antaa nämä määräykset hallinnonalan neuvotteluviranomaisille ja työehtosopimusvirastoille sopimusratkaisun toimeenpanemiseksi.

Keskeiset toimenpiteet ja niiden aikataulut sopimuskaudella

25.4.2022 mennessä virastotason sopimusosapuolten tulee yhteisesti todeta, mitkä niiden virka- ja työehtosopimukset ja allekirjoittamispyytäkirjasopimukset ovat sopimuskaudella voimassa. Toteamisesta tehdään virastotasolla pöytäkirja. Pöytäkirjoihin sisällytetään myös 1.6.2022 toteutettavalla yleiskorotuksella tarkistettut palkkataulukot.

Keskustason sopimuksen 6 §:n mukaan valtion keskustason sopijaosapuolet sopivat vuoden 2023 palkankorotuksista ja toteutusajankohdasta 21.12.2022 mennessä. Valtion työmarkkinalaitos antaa vuoden 2023 palkankorotusten toteuttamisesta tätä neuvottelumääräystä täydentävät toimeenpano- ja neuvottelumääräykset sopimusratkaisun syntymisen jälkeen.

2. Virastotason sopimusten uudistaminen ja pöytäkirjamenettely

Keskustason sopimuksen 4 §:ssä uudistetaan sopimuskaudelle 2022 - 2024 virastojen virka- ja työehtosopimukset, jotka olivat voimassa 28.2.2022 silloin päättyvin sopimuskausin. Tämä koskee paitsi virastotason virka- ja työehtosopimuksia, myös vpj-palkkausjärjestelmien allekirjoittamispyytäkirjasopimuksia.

Selvyyden vuoksi virastotason sopimusosapuolten tulee yhteisesti todeta, mitkä niiden virka- ja työehtosopimukset ja allekirjoittamispyytäkirjasopimukset ovat edellä sanotun perusteella uudella sopimuskaudella voimassa. Toteamisesta tehdään virastotasolla pöytäkirja.

Virastotason osapuolten tulee sisällyttää edellä sanottuihin pöytäkirjoihin myös 1.6.2022 toteutettavalla yleiskorotuksella tarkistettut palkkataulukot. Yleiskorotusta selostetaan tarkemmin jäljempänä kohdassa 3.

Pöytäkirjat toimitetaan 25.4.2022 mennessä Valtion työmarkkinalaitokseen sähköpostitse osoitteeseen sopimusasiakirjat.vm@gov.fi Pöytäkirjat on toimitettava myös Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle (Palkeet) mainittuun ajankohtaan mennessä yleiskorotuksen maksuunpanoa varten. Liitteenä on sopimusten uudistamisen ja yleiskorotuksen toteamisen sisältävä pöytäkirjamalli.

3. Yleiskorotukset

3.1. Yleiskorotuksen määrä ja sillä tarkistetun palkkataulukon toteaminen

Keskustason sopimuksen 5 §:n mukaan palkkoja korotetaan 1.6.2022 lukien 2,00 prosentin yleiskorotuksella. Tehtäväkohtaisten palkanosien taulukoita ja vastaavia sekä henkilökohtaisia palkanosia, kokemusosia ja muita suhteessa taulukko-palkkaukseen määräytyviä palkanosia tarkistetaan yleiskorotusta vastaavasti.

Selvyyden vuoksi virastotason sopijaosapuolten tulee sisällyttää 1.6.2022 toteuttavalla yleiskorotuksella tarkistettut palkkataulukot edellä kohdassa 2 tarkoitettuihin pöytäkirjoihin.

Virastotason vpj-sopimuksissa on yleensä mallisopimuksen 8 §:n 4 momentin mukaiset määräykset yleiskorotuksen määräytymisestä takuupalkan osalta. Eräissä uudemmissa fuusio- ja vpj:n kehittämissopimuksissa ovat määräykset niissä tarkoitettun vanhan palkan turvaamisesta. Vanhaa palkkaa tarkistetaan yleiskorotuksella, joka määräytyy sen kokonaisuromäärän perusteella ja vpj-palkkaa siten kuin vpj-palkkaa yleensäkin.

3.2. Euromääräisten palkkojen yleiskorotukset

Keskustason sopimuksen allekirjoittamispöytäkirjan 9 §:n 1 momentin mukaisesti myös virka- ja työehtosopimusten piirissä olevien virkamiesten ja työntekijöiden euromääräisinä vahvistettuja tai sovittuja kuukausipalkkoja ja tuntipalkkaisten virkamiesten ja työntekijöiden tuntipalkkoja tarkistetaan yleiskorotuksella, 1.6.2022 lukien 2,00 prosentilla.

3.3. Euromääräisten palkanlisien ja lisäpalkkioiden yleiskorotukset sekä mahdollisuus sopia niistä Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

Allekirjoittamispöytäkirjan 9 §:n 2 momentin mukaisesti myös niitä euromääräisiä palkanlisiä ja lisäpalkkioita, joita on ennestään voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten vakiintuneen käytännön perusteella tarkistettava yleiskorotuksilla, korotetaan myös edellä sanotulla vuoden 2022 yleiskorotuksella.

Allekirjoittamispöytäkirjan 9 §:n 3 momentissa on Puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta koskien sovittu, että virastotason osapuolet voivat virkaehtosopimuksella sopia, että edellä sanottuja palkanlisiä ja lisäpalkkioita ei tarkisteta yleiskorotuksella tai että niitä tarkistetaan prosenttimäärältään alemmilla yleiskorotuksilla. Tällöin voidaan virkaehtosopimuksella sopia muista sopimusmuutoksista, jotka vastaavat kustannusvaikutukseltaan ja ajankohdaltaan toteuttamatonta yleiskorotusta tai osaa siitä. Mikäli Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa on halukkuutta tällaiseen sopimiseen, on asiasta tehtävistä virkaehtosopimuksista neuvoteltava 31.5.2022 mennessä.

4. Neuvottelut keskustason sopimuksen 5 §:n 3 momentissa mainitun työaikajärjestelyn toteuttamisesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

Keskustason sopimuksen 5 §:n 3 momentissa on sovittu siitä, että valtion virka- ja työehtosopimukseen työajoista sovitun 17 §:n muutoksen toteuttamisesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa on neuvoteltava 31.5.2022 mennessä. Viras-

totason sopijaosapuolten tulee toteuttaa vastaava muutos työajoista tehtyihin tarkentaviin virkaehtosopimuksiinsa. Samassa yhteydessä voi näiden virastojen tarkentaviin virkaehtosopimuksiin työajoista neuvotella muitakin muutoksia, mikäli muutosten kustannukset voidaan kattaa edellä kohdassa 3.3 mainitulla eräiden palkanlisien ja lisäpalkkioiden yleiskorotusten pienentämisellä tai toteuttamatta jättämisellä.

5. Neuvottelumääräys

Keskustason sopimuksen 9 §:n 3 momentin mukaan virastotason sopiminen edellyttää, että valtiovarainministeriö on antanut siihen tarvittavan neuvottelumääräyksen. Virkamiehiä koskien tämä perustuu myös valtion virkaehtosopimuslain 3 §:n 4 momentin määräyksiin.

Valtiovarainministeriö antaa Puolustusministeriölle ja Rajavartiolaitokselle neuvottelumääräyksen sopimuksen 5 §:n 3 momentissa sovitun muutoksen toteuttamisesta työajoista tehtyihin tarkentaviin virkaehtosopimuksiin sekä tarvittaessa sopia:

1. siitä, että palkanlisiä ja lisäpalkkioita ei tarkisteta yleiskorotuksilla tai että niitä tarkistetaan prosenttimäärältään alemmilla yleiskorotuksilla ja kustannusvaikutukseltaan ja ajankohdaltaan tätä vastaavan sopimusvarallisuuden toteuttamisesta muulla tavalla (allekirjoittamispyytäkirjan 9 § 3 momentti)
2. siitä, että työajoista tehtyjä tarkentavia virkaehtosopimuksia muutetaan tarvittaessa vastaavalla tavalla kuin keskustason sopimusratkaisussa muutettiin valtion työajoista tehdyn virka- ja työehtosopimuksen 19 §:n a ja b –kohtia.

Kaikki virastot voivat neuvotella myös alla mainituissa kohdissa todetuista asioista. Neuvotteluja koskevat tämän kirjeen eri kohdissa sanotut ehdot sekä keskustason sopimuksen 9 §:ssä mainitut edellytykset.

- a) Keskustason sopimuksen 9 §:n 4 momentissa tarkoitettut asiat eli palkkausten ja muiden palvelussuhteen ehtojen osalta samat asiat, joista kullakin sopimusosalalla on ennestään ollut sovittuna virka- ja työehtosopimuksin
- b) Yleisen virka- ja työehtosopimuksen 12 § 2 momentin ja 16 § 3 momentin sairauslomalisään oikeuttavat palkanlisät ja lisäpalkkiot
- c) Vuosilomasopimuksen 18 § 2 momentin vuosilomalisään oikeuttavat palkanlisät ja lisäpalkkiot, sekä 24 § 5 momentin lomarahen maksuajankohta
- d) Työaikasopimuksen 32 §:ssä tarkoitettut työaikasopimuksen 6 §:n mukaiset työajan järjestelyt ja työaikakorvaukset

- e) Vpj-neuvottelut muutostilanteissa (keskustason sopimuksen 8 §)
- f) Tuloksellisuutta edistävät työaikaratkaisut (allekirjoittamispöytäkirjan 13 §)
- g) Tasokuvausten edistäminen (allekirjoittamispöytäkirjan 15 §)
- h) Selviytymislausekkeen mukaiset sopimusneuvottelut (allekirjoittamispöytäkirjan 20 §). Virasto-osapuolten on informoitava keskustason osapuolia (koordinaatioryhmä) ennen neuvottelujen aloittamista. Neuvotteluviranomaisen on siis otettava tällöin yhteys Valtion työmarkkinalaitokseen.

Jos neuvotteluviranomaisella on tarvetta käydä neuvotteluja muista kuin niistä asioista, joita tässä annettu neuvottelumääräys koskee, neuvotteluviranomaisen on otettava yhteyttä Valtion työmarkkinalaitokseen.

Keskustason sopimuksen 9 §:n 7 momentissa on määrätty, ettei hallinnonalan neuvotteluviranomaisen tekemällä tarkentavalla virkaehtosopimuksella tai viraston työehtosopimuksella voida poiketa määräyksistä, jotka koskevat säännöllisen työajan keskimääräistä pituutta, vuosiloman pituutta tai sairaus- ja perhevapaa-etuuksia.

Valtion virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksen 3 § 2 momentissa on sovittu keskustason menettelystä, jolla virastotason sopimisen piiriä voidaan laajentaa asioihin, joita koskevaa sopimusaukkoa ei ennestään ole.

6. Pöytäkirjamenettely

Virastojen sopijaosapuolten yhteistä pöytäkirjamenettelyä käytetään eri tilanteissa asioiden selventävään toteamiseen, milloin varsinaista virka- tai työehtosopimusta ei ole tehtävänä. Pöytäkirjamenettelyn kohteena ovat sopimuskaudella 2022 – 2024 edellä kohdassa 3.1 mainitut seikat.

Nämä pöytäkirjat eivät ole virka- tai työehtosopimuksia. Niissä ei varsinaisesti sovi asioista. Useimmiten niistä ilmenee yhteinen käsitys todettavana olevasta asiasta. Mikäli asiassa ilmenisi eri kantoja, ne olisi kirjattava pöytäkirjaan. Liitteenä on yleisluontoinen pöytäkirjamalli.

Hallinnonalan neuvotteluviranomaiset koordinoivat pöytäkirjamenettelyä. Pöytäkirjat lähetetään Valtion työmarkkinalaitokseen sähköpostiosoitteella sopimusasiakirjat.vm@gov.fi

7. Virkaehtosopimuksia koskevien neuvottelutulosten tarkastaminen

Neuvottelutuloksia virka- ja työehtosopimusten muuttamisesta koskee pakollinen menettely, jonka mukaan valtiovarainministeriön (Valtion työmarkkinalaitos) on tarkastettava ja hyväksyttävä neuvottelutulokset tarkentaviksi virka- ja /tai työehtosopimuksiksi, ennen kuin ne saadaan allekirjoittaa virastossa. Tämä menettely

koskee sopimuskaudella 2022 – 2024 lähinnä edellä kohdassa 4 tarkoitettuja neuvottelutuloksia.

Mikäli virastossa tehdään erillinen palkkasopimus tai pöytäkirja, jossa sitoudutaan noudattamaan joko kokonaan tai osaksi yksityisen sektorin työmarkkina-alan työehtosopimuksen määräyksiä, koskee tarkastamismenettely myös tällaisia palkkasopimuksia ja pöytäkirjoja.

Neuvottelutuloksissa sopimukseen otetaan tavanomaiset määräykset työrauhavelvoitteesta ja voimassaolosta. Erityisesti niihin otetaan keskustason sopimuksen 14 § 3 momentin perusteella seuraava määräys, jotta virastoissa ei tarvitsisi erikseen irtisanoa virastotason sopimuksia.

Sopimuskaudelle 2022 – 2024 tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen irtisanomisella tulevat samalla irtisanotuiksi virastotason tarkentavat virkaehtosopimukset ja työehtosopimukset.

Tarkastuspyyntöjen liitteinä tulee olla neuvottelutulokset muotoiltuna virka- ja työehtosopimuksiksi. Tarkastusta varten neuvottelutulokset on lähetettävä Valtion työmarkkinalaitokselle osoitettuna sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi mutta ei siis edellä useasti mainittuun sopimusasiakirjat-sähköpostiosoitteeseen.

8. Virastojen sopimusten tekninen ylläpito

Asiakirjan tämä kohta on voimassa suosituksena.

Pääosa virastoista ylläpitää virka- ja työehtosopimuksistaan kokonaisversioita, päivittäen aina tai ainakin säännöllisesti sopimusten muutokset tavalla tai toisella yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Osalla on kuitenkin käytössään vain sopimusten ja niiden muutosten sarja.

Valtiovarainministeriö suosittelee edelleen, että ne työnantajat, joilla sellaista ei jo ole, laatisivat tekniset kokonaisversiot kyseessä olevista sopimusasiakirjoista ja pitäisivät niitä ajan tasalla. Tämä koskee varsinkin vpj-sopimuksia ja niiden allekirjoittamispöytäkirjoja sekä niiden sopimuksin tehtyjä tai pöytäkirjamenettelyssä todettuja muutoksia, mutta muitakin sopimuksia.

Tällainen kokonaisversio on tarkoitettu sekä työnantajan että henkilöstön ja henkilöstöjärjestöjen apuvälineenä käytettäväksi. Sellaisesta ilmenee päivittäiskäytössä paremmin kulloinkin voimassa olevien sopimusten sisältö. Sopimustekstejä ei teknisessä kokonaisversiossa saa muuttaa siitä, mitä on voimassa sopimusten ja muutosasiakirjojen (kuten pöytäkirjamenettelyssä todetut muutokset) mukaan.

Tällainen tekninen versio ei korvaa varsinaisia sopimusasiakirjoja, jotka ovat sitovia ja joiden tulee myös edelleen olla olemassa ja käytettävissä. Kun sopimuksia jatkossa muutetaan, muutokset tehdään muuttamalla varsinaisia sopimusasiakirjoja. Tekninen kokonaisversio päivitetään silloin erikseen työnantajan toimesta vastaavasti.

Versiota laadittaessa tulee viraston aikaisempien sopimusmuutosten ohella ottaa huomioon myös keskustason sopimuksissa virastotasolla yleensä pöytäkirjamennettelyssä toteutettavaksi eri aikoina osoitetut vpj-sopimusten muutokset, sellaisina kuin ne kulloinkin ovat olleet toteutettavina. Nämä ovat:

- 1) henkilökohtaisen palkanosan määräytyminen eräissä poissaolotapauksissa (sopimus 31.10.2007),
- 2) arviointiryhmän rooli ja tietojensaantioikeus (sopimus 28.3.2010),
- 3) menettely työnantajan tarjotessa vähemmän vaativia tehtäviä (sopimus 28.2.2011) ja
- 4) uuden henkilön henkilökohtainen palkanosa ja vpj-palkat lyhyissä määräaikaissa palvelussuhteissa (sopimus 24.11.2011).

Tekninen kokonaisversio voidaan laatia viraston tarkoituksenmukaiseksi harkitsemalla tavalla, aina muutosasiakirjaan viitaten. Tällaisessa yhteydessä voidaan hakasuluttaa myös upj- tai vpj-siirtymäkausimääräykset, jos siirtymäkausi on niissä sovitun mukaisesti jo päättynyt.

Teknisen kokonaisversion laatii työnantaja, joka vastaa version oikeellisuudesta ja selkeydestä. Kysymyksessä ei ole sopimusten muutosneuvottelu eikä myöskään näiden määräysten kohdassa 6 tarkoitettua pöytäkirjamennettelyä käytetä. Viraston sopimusosapuolille on kuitenkin ennen teknisen version julkaisemista annettava mahdollisuus lausua siitä. Versiota ei tarvitse lähettää Valtion työmarkkinalaitokselle.

Jos virastotyönantaja haluaa edellä sanotusta poiketen teknisesti päivittää itse sopimukset, käytetään virka- ja työehtosopimusmenettelyä.

Neuvottelujohtaja Sari Ojanen

Hallitusneuvos Jouko Hämäläinen

Liitteet Pöytäkirjamalli

Jakelu Ministeriöt ja virastot

Tiedoksi

Pöytäkirjamalli

Liite

Pöytäkirja on laadittu xx päivänä xxxxxkuuta 2022 xxx:n (työnantaja) sekä xxx:n, xxx:n ja xxx:n (henkilöstöjärjestöt) välillä käydyistä, valtiovarainministeriön xx.4.2022 antamien neuvottelu- ja sopimusmääräysten jaksossa 6 tarkoitetuista neuvotteluista.

1 §

Pöytäkirjamenettely perustuu valtiovarainministeriön 13.4.2022 antamiin neuvottelu- ja sopimusmääräyksiin.

2 §

Osapuolet toteavat, että sopimusaloilla xx ja yy

- on keskustasolla 30.4.2022 tehdyn sopimuksen 4 §:ssä sopimuskaudelle 1.3.2022 - 28.2.2024 uudistettu seuraavat aikaisemmat sopimukset:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

- on 1.6.2022 lukien noudatettavana seuraava, tämän ajankohdan yleiskorotuksen sisältävä palkka-
taulukko

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

3 §

Tämä pöytäkirja ei ole voimassa virka- tai työehtosopimuksena.

Vakuudeksi:

Pöytäkirja tarkastettu: